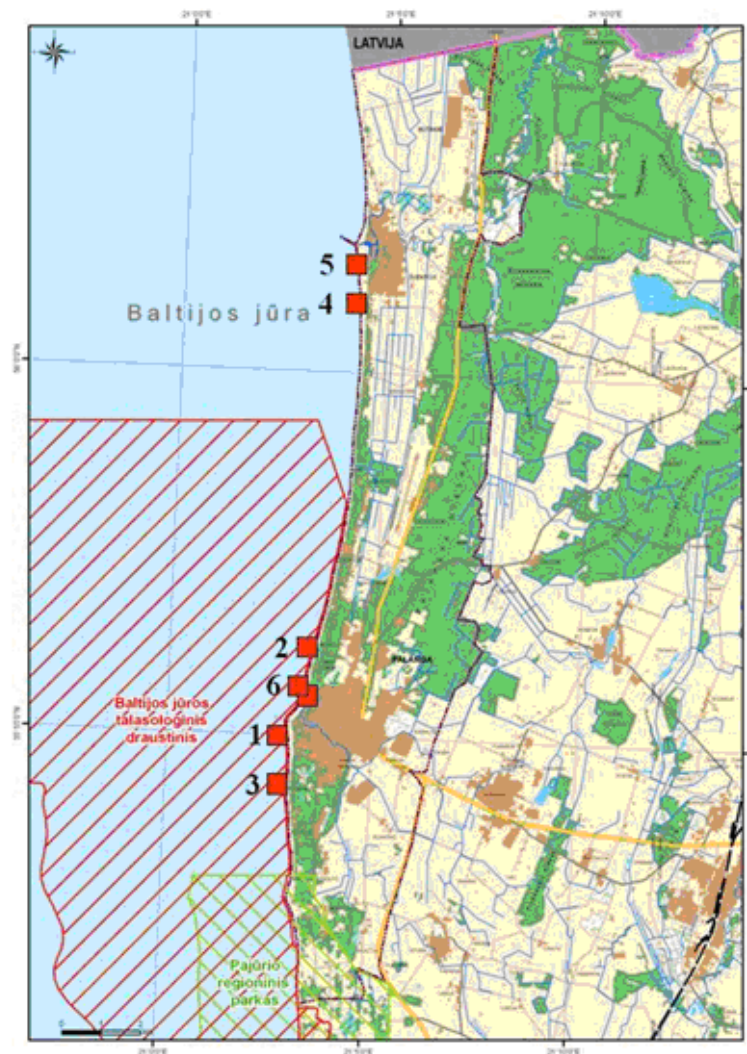

2017 M. PALANGOS MIESTO MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS ATASKAITA

Maudyklų vandens kokybė yra stebima Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. V-745 „Dėl Stebimų Lietuvos maudyklų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintose maudyklose. Palangos miesto teritorijoje yra patvirtintos 6 stebimos maudyklos (1 lentelė): penkios Baltijos jūros ir viena Rąžės upės žiočių maudykla – 4 maudyklos yra Palangoje, 2 maudyklos – Šventojoje (1 pav.).

1 pav. Palangos miesto teritorijoje stebimos maudyklos

1 lentelė. Stebimų maudyklų sąrašas Palangos miesto teritorijoje

Apskritis	Savivaldybė	Paviršinio vandens telkinio (upės, ežero, tvenkinio, jūros) pavadinimas	Maudyklos pavadinimas	Maudyklos identifikavimo kodas	Maudyklos stebėjimo vietos koordinatės (remiantis ETRS89 informacine sistema)	
					Platumas	Ilguma
Klaipėdos	Palangos miesto	Baltijos jūra	Palangos bendrojo paplūdimio	LT0032500101012	55,9200	21,0490
			Palangos bendrojo paplūdimio ties Botanikos parku	LT0032500101014	55,8219	21,0637
			Palangos moterų paplūdimio	LT0032500101011	55,9332	21,0573
			Šventosios paplūdimio	LT0032500101013	56,0206	21,0707
			Šventosios moterų paplūdimio	LT0032500101015	56,0422	21,0720
		Ražės upės žiotys	Ražės	LT0032520010720	55,9246	21,0545

Kiekvienais metais yra vykdoma vandens kokybės stebėseną ir tiriama maudyklų vandens kokybė pagal Lietuvos higienos normoje HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ nustatytus reikalavimus (toliau – HN 92:2007).

Iš kiekvienos maudyklos vienas vandens mėginys turi būti paimtas prieš pat kiekvieno maudymosi sezono pradžią. Per maudymosi sezoną turi būti paimti ir ištirti ne mažiau kaip 8 mėginiai iš kiekvienos paminėtos vandens bandinių paėmimo vietos. Mėginiai imami maudyklų vietose, kas dvi savaites, kur tikimasi daugiausia besimaudančiųjų arba kur pagal maudyklos vandens charakteristiką laukiama didžiausia tarša, esant gyliui apie 1 m, ne mažiau kaip iš 30 cm nuo vandens paviršiaus. Maudyklų vandens kokybė vertinama pagal 2 mikrobiologinius parametrus: žarninius enterokokus ir žarnines lazdeles. Atsižvelgiant į HN 92:2007 reikalavimus, žarninių enterokokų turi būti ne daugiau kaip 100 kolonijas sudarančių vienetų 100 ml vandens, o žarninių lazdelių – ne daugiau kaip 1000/100 ml vandens. Vandens kokybė taip pat vertinama pagal fizinius-cheminius ir biologinius rodiklius, pateiktus HN 92:2007 2 lentelėje: atliekos, nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos (vizualiai), spalva (vizualiai), skaidrumas (vizualiai), naftos produktai, Kjeldalio azoto, amonio azoto bei bendrojo fosforo koncentraciją vandenyje (pastarieji trys rodikliai tiriami esant vandens eutrofikacijai), dumbliai (esant vandens žydėjimui) ir kt. Vanduo laikomas tinkamu maudytis ir saugus, kai neviršija HN 92:2007 nustatytų leistinų vandens kokybės normų reikalavimų (mikrobiologinių parametrų verčių bei fizikinių-cheminių ir biologinių parametrų normų).

2 lentelė. Stebimų maudyklų sąrašas Palangos miesto teritorijoje

Rodiklio pavadinimas	Ribinė rodiklio reikšmė	Tyrimo metodas
Žarninių enterokokų (Intestinal Enterococci) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml	100	LST EN ISO 7899-2:2001
Žarninių lazdelių (Escherichia coli) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml	1000	LST EN ISO 9308-1:2001

2017 m. gegužės – rugpjūčio mėn. (vasaros sezono metu) Palangos miesto maudyklų vandens tyrimus atliko Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Klaipėdos skyriaus specialistai. Maudyklų vandens kokybės reikalavimus, vandens kokybės nustatymo metodus, vandens kokybės stebėseną, vertinimą ir klasifikavimą reglamentuoja HN 92:2007. Vadovaujantis šia higienos norma Palangos miesto savivaldybės maudyklų vandens kokybė buvo pradėta tirti nuo gegužės 22 d. ir reguliariai tikrinta kas 2 savaites iki rugpjūčio 28 d.

Vandens ir paplūdimių parazitologiniai bei mikrobiologiniai mėginiai laboratoriniam ištyrimui buvo imami vadovaujantis nustatytu grafiku (3 lentelė). Mikrobiologiniai paplūdimių vandens tyrimai buvo atliekami Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Klaipėdos skyriaus Mikrobiologinių tyrimų poskyryje. Cheminiai tyrimai buvo atliekami Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Cheminių tyrimų skyriuje bei Klaipėdos skyriaus Cheminių tyrimų poskyryje.

3 lentelė. Maudyklų stebėsenos kalendorinis grafikas 2017 metais

Eil. Nr.	Mėginių paėmimo vieta	Mėginių paėmimo data			
		Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis
1.	Bendrasis paplūdimys Botanikos parko ruože	22 + d	5, 19	3, 17, 31	14, 28
2.	Palangos Rąžės upės žiotys	22 + d	5, 19	3, 17, 31	14, 28
3.	Palangos moterų paplūdimys	22 + d	5, 19	3, 17, 31	14, 28
4.	Palangos bendrasis paplūdimys	22 + d	5, 19	3, 17, 31	14, 28
5.	Šventosios bendrasis paplūdimys	22 + d	5, 19	3, 17, 31	14, 28
6.	Šventosios moterų paplūdimys	22 + d	5, 19	3, 17, 31	14, 28

d – paplūdimių dirvožemio tyrimai (dėl helmintų ir salmonelių)

Per 2017 metų maudymosi sezoną atrinkti 48 maudyklų vandens mėginiai ir atlikti jų mikrobiologiniai tyrimai (mikrobiologinių tyrimų rezultatai pateikti 4 lentelėje) bei tyrimai cheminių medžiagų koncentracijoms nustatyti stebimų maudyklų vandenyje (cheminių vandens tyrimų rezultatai pateikti 5 lentelėje).

Prieš maudymosi sezono pradžią, t. y. gegužės 22 d. buvo atlikti Palangos paplūdimių dirvožemio (smėlio) mikrobiologiniai bei parazitologiniai tyrimai. Helmintų ir salmonelių paplūdimių smėlio mėginiuose aptikta nebuvo.

2017 m. gegužės 22 d. Rąžės upės žiočių vandens mikrobiologinės taršos rodikliai viršijo minėtoje higienos normoje reglamentuotus vandens kokybės reikalavimus pagal žarninių enterokokų skaičių 100 ml vandens. Laboratoriniais tyrimais nustatytas žarninių enterokokų skaičius buvo 110 vienetų 100 ml vandens. Buvo nustatyta nežymi trumpalaikė tarša galimai dėl smarkaus lietaus, stiprios liūtys. Tokiu būdu į maudyklą patekęs gausus lietaus vanduo galėjo turėti įtakos tyrimų matavimų rezultatams. Smarkus lietus nuplauna visus aplinkui esančius nešvarumus, kurie gali užteršti maudyklų vandenį. 2017 m. gegužės 29 d. buvo paimti ir atlikti pakartotini Rąžės upės žiočių vandens tyrimai. Atlikus tyrimus nustatyta, kad vandens mikrobiologinės taršos rodikliai neviršijo minėtoje higienos normoje reglamentuotų vandens kokybės reikalavimų.

2017 m. birželio 5 d., birželio 19 d., liepos 3 d., liepos 17 d., liepos 31 d., rugpjūčio 14 d., rugpjūčio 28 d. Palangos bendrojo paplūdimio Botanikos parko ruože, Rąžės upės žiotyse, bendrojo ir moterų paplūdimio, Šventosios bendrojo bei moterų paplūdimių maudyklų vandens kokybė atitiko minėtos Lietuvos higienos normos reikalavimus.

Apie stebimų maudyklų vandens kokybę maudymosi sezonu 2017 m. gyventojai buvo informuojami per žiniasklaidą ir Palangos miesto savivaldybės interneto puslapyje <http://www.palanga.lt/> skiltyje „Viešoji tvarka“. Tyrimų rezultatai reguliariai buvo siunčiami Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui, Lietuvos žaliųjų judėjimui.

IŠVADOS

1. Palangos miesto savivaldybės maudyklų vandens tyrimai buvo atliekami vadovaujantis HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ nuostatomis. Per 2017 metų maudymosi sezoną buvo tiriamas 6 Palangos miesto savivaldybės maudyklų vanduo – bendrajame paplūdimyje Botanikos parko ruože, Palangos bendrajame paplūdimyje, Rąžės upės žiotyse, Palangos moterų paplūdimyje, Šventosios bendrajame paplūdimyje, Šventosios moterų paplūdimyje.

2. Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Klaipėdos skyriaus specialistai Palangos miesto maudyklose atliko 48 mikrobiologinius ir cheminius tyrimus.

3. 2017 m. gegužės 22 d., prieš maudymosi sezono pradžią Palangos bendrojo paplūdimio Botanikos parko ruože, Palangos bendrajame paplūdimyje, Palangos moterų paplūdimyje, Šventosios bendrajame paplūdimyje, Šventosios moterų paplūdimyje atlikti paplūdimių dirvožemio (smėlio) mikrobiologiniai bei parazitologiniai tyrimai, kurie atitiko nustatytus higienos normos reikalavimus.

4. Tyrimų rezultatai parodė, kad maudymosi sezono metu visų maudyklų vandens kokybės rodikliai atitiko Lietuvos higienos normoje HN 92:2007 reglamentuotus vandens kokybės reikalavimus, išskyrus prieš maudymosi sezono pradžią, t. y. 2017 m. gegužės 22 d., kai buvo užfiksuota trumpalaikė tarša Rąžės upės žiotyse. Mikrobiologinių tyrimų rezultatams galėjo įtakos turėti nepalankios meteorologinės sąlygos (gausus lietus, smarki liūtis). 2017 m. gegužės 29 d. buvo paimti ir atlikti pakartotiniai Rąžės upės žiočių vandens tyrimai, pagal kuriuos nustatyta, kad vandens mikrobiologinės taršos rodikliai neviršijo minėtoje higienos normoje reglamentuotų vandens kokybės reikalavimų.

5. Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervos likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta.
